

РЕШЕНИЕ

№ 416

гр. София, 07.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четвърти март през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева
Кристина Филипова

при участието на секретаря Ваня Ил. Иванова
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20241000500942 по описа за 2024 година

э

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 196 постановено на 11.01.2024г. по гр.д.№ 454/2023г. по описа на СГС, ГО, 17 състав, е отхвърлен изцяло предявения от ЗК „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788 срещу „Медияпул“ ООД, ЕИК 130862381 иск с правно основание чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД за заплащане на сумата от 1 000 000 лева, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в злепоставяне в обществото, засягане на доброто име и разрушаване на обществената репутация вследствие клеветнически твърдения в публикация от 27.09.2022 г. на сайта на ответника със заглавие: „България пак е заплашена да бъде изключена от системата „Зелена карта“ и подзаглавие: „Държавата води преговори с „Лев инс“, като неоснователен. Със същото решение са присъдени разноски на основание чл.78, ал.3 ГПК, като ЗК „Лев инс“ АД, е осъден да заплати на „Медияпул“ ООД, ЕИК 130862381, сумата от 40 000 лева разноски за производството.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ищеца по делото.

Жалбоподателят-ищец ЗК „Лев инс“ АД, оспорва решението изцяло и моли съда да го отмени и уважи предявения иск. Посочва, че за да отхвърли исковата претенция, съдът неправилно и необосновано приел, че ответникът не е реализирал противоправно деяние с изписването и разпространението на този журналистически материал по следните

съображения: правомерно се доверил на изнесеното от орган на изпълнителната власт-министра на финансите и журналистът не бил задължен да проверява верността на публичен и официален източник на информация, въпреки това изисквал и становище от ищеца, като до отпечатване не получил отговор, а след отпечатването, бил уведомен, че информацията ще я представи на съда; че с този материал, авторът изпълнил правомерно и целите на чл.77 в, т.4 и т. 5 от Устройствения правилник на МС и неговата администрация за прозрачност на водената държавна политика и информираност на обществото за действията и решенията му и в съответствие с ролята на пресата на „обществен пазител“ в демократичното общество и в обществен интерес; че статията не представлява цитат на Доклада на министър В., а извод, с който авторът смислово възпроизвеждал вярното й изявление; че художествените средства, които ползвал в заглавието и в текста, като синоними на ползваните от докладчика нямат характер на подвеждащи, преувеличаващи или неверни, а смислово произтичат от първоизточника - доклада;-че разгласената последица - „...българските шофьори да се окажат без застраховка „Гражданска отговорност“ от 01.01.2023 г. при пътуване на територията на 48-те държави от системата“ била вярна. Изтъква факта, че манипулативно ползване на краткото резюме, до което е имал достъп авторът и че изреченото от министъра е предадено на обществото по начин и с цел, които журналистът е преследвал и постигнал с причинените вреди за дружеството, че казаното е интерпретирано и допълнено злонамерено и по начин, да не може да бъде отделено ясно, кое е изказано от министъра и кое е авторски текст и зад авторитета на министъра са прикрити по същество клеветническите твърдения на автора, касаещи застрахователното дружество-ищец. Твърди, че прокламираната опасност България да бъде изключена от системата „Зелена карта“ по причина на дружеството - ищец, каквато последица се твърди и насажда в обществото, не е имало и няма към момента на публикацията -29.09.2022г., както и към 21.09.2022г., когато е проведено заседанието на МС, както и към настоящия момент според св.В.. Поднесената информация е невярна и подвеждаща, създава смут и негативно настроение в обществото и причинява вреди за дружеството, което съставлява и противоправно поведение съобразно чл. 45 ЗЗД със законовите последици -вредите да бъдат компенсирани справедливо. Посочва, че СГС се е отклонил от същинския предмет на делото като е извършил едностранна оценка на журналистически материали преди и след процесната публикация в контекста на свидетелските показания на автора й - св.С.. Читателят, за който е предназначена статията, не е длъжен да отдели време и след като прочете процесната, да клика на хиперлинк и да търси в хронологичен ред по-стари публикации, за да си изясни смисъла на твърдяното - има ли или няма финансови проблеми за неплащане, на какво се дължат и могат ли да се преодолеят, за да не бъдат изключени българските шофьори респ. държавата от системата. Още повече, авторът е подбрал онези пасажки от тези публикации, които се отнасят до същото дружество и проблем, за да спечели доверието на читателя с повтарящи се и оставащ нерешен проблем. С този похват постига и оправдава твърдяната предстояща опасност за изключването на България от системата „Зелена карта“ именно по вина на Лев Инс“. В съдържанието на публикацията авторът по своя преценка припомня някои от тях, като : през ноември 2017г. избухна политически

скандал, след като тогавашният премиер Б. Б. получи писмо от Съвета на бюрата за автомобилно застраховане ("Зелена карта") чеи "Лев инс" имат проблеми с покриването на обезщетенията по полиците "Зелена карта" в чужбина и бавят плащания" съответстваща на статията „Евроорган се оплака на Б. от два топ застрахователя ... „Лев инс" обвинени в некоректни практика по „ Гражданска отговорност за чужбина" - 24.11.2017 г. , към датата на публикацията, не е актуална, тя е и невярна и клеветническа, но като твърдение за обективен факт, възбужда стрес, несигурност и недоверие в надеждността на застрахователя-ищец за продукта му на пазара. Ситуацията силно ескалира и през март 2018г. е наложен мониторинг на България, като имало известен риск тя да бъде изключена от системата, което означава застраховките на българските шофьори да не ваят в чужбина." Уточняват, че твърдението е невярно и клеветническо, към онзи момент няма наложен мониторинг на България по вина на дейността на дружеството или за някакви спорове с НББАЗ. Тогава са извършени по инициатива на КФН проверки - пълна финансова и актюерска, но след тях няма наложени санкции и/или принудителни мерки. Твърди, че авторът е акцентирал за „наложени финансови проверки от КФН и от ДАНС" на дружеството, както и че „лято на 2019г. проблемът излезе отново на дневен ред след като стана ясно, че националното бюро има финансови проблеми заради покриване на плащания в чужбина основно на два застрахователя - фалирания "Олимпик" и "Лев инс". Бюрото твърди, че "Лев инс" му дължи милиони, докато застрахователят се защитава, че не дължи нищо и дори има да взима пари." НББАЗ поддържа, че такива проблеми не е имало, а и обществото е информирано тенденциозно. Твърди още, че съдът не е обсъждал и не дал отговор на твърденията, че след като никога и никой не е предлагал и обсъждал изключването на България от системата „ Зелена карта", за целия период и по причини на дружеството, за който и вместо това е направена ретроспекция, а авторът и от 2017г. разпространява тази информация ,както и за задължнялост и неплащане на полици от „Лев Инс" не е разрешил обективно и безпристрастно съдебния спор. Изводите му за добросъвестност към правилното информиране на обществото от автор и издател не са приемливи и не почиват на доказателствата, а именно : Когато авторът твърди, че е наложен мониторинг по причина дейност или бездействие на търговското дружество, че има задължения или проблемни отношения, дори спор с НББАЗ, които се отразявали членството на България в системата „ Зелена карта " и затова България може да бъде изключена от системата, че периодичните „работни срещи " между КФН, НББАЗ и дружеството са с оглед задължнялост и/или за избягване изключването от системата; че „ЗК „Лев Инс" АД има проблеми с покриването на обезщетенията по полиците „Зелена карта" в чужбина и бавят плащания", както м.март 2018г., така и през първата половина на 2022г. дори че е наложен мониторинг м. март 2018 г.; че „ Лев Инс " е причина за невалидност на застраховката на българските шофьори в чужбина или опасност да останат без покритие застрахователни събития с техни превозни средства ; че шофьорите плащат 5 години удържка към всяка застраховка „ Гражданска отговорност" за покриване ликвидността на Бюрото „Зелена карта" респ. компенсирани на задълженията на дружеството е безспорно, че тези отправени към широката публика неверни и злепоставящи търговската репутация на ищеца клеветнически твърдения не се

вместват и не подкрепят оправдателните мотиви, изложени от СГС и се отдалечават от обсъжданите от министър В.. Посочва още, че съдът приема противоречиви фактически положения : от една страна, че авторът цитира материал от МС, а след това, че въз основа на този материал прави изводи, които били логически и смислово идентични с тези на министъра и по този начин оправдава поведението. Министър В. докладва ,че банковата гаранция на НББАЗ не била усвоена от Международното и ако не се разреши този проблем и заедно с неизпълнението на ангажимента на България и след присъдиняването ѝ към ERM II „има сериозен риск НБ да бъде изключено от системата „ Зелена карта", както и че дейността е в процес на изпълнение, мярката се изпълнява регулярно". Посочва, че предпоставките, които сочи министърът са две и не са се случили и още повече, че дейността е в изпълнение и от показанията на св. В. и публикувания Право на отговор от НББАЗ подобна опасност не заплашва България и българските шофьори изобщо. Необосновано и в противовес на изявленията на министър В. и публикувания текст на св. С., съдът е направил извод за идентичност между тях по смисъл и по логика. Оспорва подобен извод като неприемлив и необоснован, тъй като не може да заличи различията между изказа на източника и на автора. Според показанията на св.В., въпросът за излизането на България от системата „Зелена карта" е абсолютно немислим България е член на ЕС". Неплащането или забава по претенции били гарантирани с парична гаранция без протест и в размер на 5 000 000 лева от дружеството към НББАЗ и тя не е усвоена, а когато е изчерпана се попълва от застрахователната компания до този размер; че търговското дружество заплаща всички искания и своевременно, които са подкрепени с документи, доказващи застрахователното събитие и/или плащане както се изисква по Инструкция, че имат констатации и за документна измама и за тези случаи са сигнализирали, както компетентните институции в Италия, така и в България, където се водят разследвания за злоупотреби, че към момента над 90 % от забавени плащания са извършени.

Относно настъпилите от процесната публикация по вид, време и отражение вреди, твърди че съдебната практика приема, че "Репутацията на едно дружество е нематериално благо, изграждано с времето и представляващо доверието, което се дава на дружеството от неговите клиенти. Репутацията е ключов елемент, който благоприятства стратегическите цели на дружеството, сред които е създаването на стойност, благоприятното развитие и трайни.конкурентни предимства... Репутацията може да предпази дружеството в трудни икономически периоди и в случай на криза". Счита, че с допуснатите доказателствени средства е доказано пълно и главно наличието на вредни последици. Част от тях се изразяват в търсене на допълнителни гаранции за сигурност на застраховката си при пътувания извън границите на България, запитване за вярност, интерес към чужди продукти, отказ от търговския продукт на ищеца, коментари за удар по мястото на застрахователния пазар, който заема и спад на застраховките, брожение, несигурност сред брокери, служители и клиенти, чувствителен спад през следващите 3 месеца на застраховките по системата „Зелена карта". Претендира отмяна на решението и обезщетяване на неимуществени вреди в размер на 1 000 000 лв., ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане. Претендира разноски.

Въззиваемата страна „Медияпул“

ООД, ЕИК 130862381 оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Посочва, че по същество, основният извод на СГС, който се оспорва, е за липса на задължение за медията да проверява верността на информация, отразена в официален източник. По този въпрос в решението на СГС е прието, че не може да бъде вменено задължение за медията да проверява достоверността на изявление на министър, направено в рамките на обсъждане на заседание на Министерския съвет, както и че източникът на информацията е стенограма от това заседание, а изказването на министъра е информационен повод, респ. жанрът на материала е информационен. Отбелязва, че позициите, мненията и становищата на органите на власт, и то на висшата изпълнителна власт, са винаги от обществен интерес. Медиите винаги имат правото да разпространяват такава информация, но и аудиторията има правото да получи тази информация, както е приел в практиката си по чл.10 от Европейската конвенция за правата на човека и Европейският съд по правата. Следователно СГС е постановил едно правилно решение, при правилна оценка на доказателствения материал и правилно приложение на закона. Счита за неправилно предложеното от въззивника тълкуване, че юридическите лица, които представляват правни фикции, могат да претендират неимуществени вреди от публикации, отнасящи се до въпроси от обществен интерес. Правната фикция е теоретична конструкция без тяло и душа, поради което не може да страда и да изпитва болки - както телесни, така и душевни. Допускането на обратното е нелогично, неиздържано и предвид липсата на реална вреда, води до несправедливо и недопустимо от чл.39-41 от Конституцията, чл.10 от ЕКПЧ и чл.19 от Международния пакт за гражданските и политическите права ограничение на свободата на словото. Такава теза е и в разрез с правото на Европейския съюз, конкретно с Директивата на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на лицата, ангажирани в участието на обществеността, от стратегически съдебни производства („стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“). Претендира разноски.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбите и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с иск с правно основание чл. 49 вр.чл.45 и чл.52 ЗЗД.

Ищецът ЗК „Лев инс“ АД претендира сумата от 1 000 000 лв. от „Медияпул“ ООД обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в zlepоставяне в обществото, засягане на доброто име и разрушаване на обществената репутация вследствие клеветнически твърдения в публикация от 27.09.2022г. на сайта на ответника със заглавие: „България пак е заплашена да бъде изключена от системата „Зелена карта“ и подзаглавие: „Държавата води преговори с „Лев инс“. Претендира законна лихва върху главницата от 27.09.2022 г. до окончателното изплащане.

Ответникът „Медияпул“ ООД твърди, че в публикацията е представено изказване на министъра на финансите при обсъждане на въпрос от дневния ред на заседание на МС

относно застраховка „Зелена карта“. Преди публично достъпното съдържание на изказването да бъде доведено до знанието на обществеността, е била потърсена гледната точка на ЗК „Лев инс“ АД, като журналистът Ц. С. изпратила въпроси до изп.директор П. Д.. Темата с автомобилното застраховане представлявала интерес за обществото и била широко отразявана не само от „Медияпул“ ООД, но и от други медии. Самият материал има характер на информационна сводка и отразява изказване на Министър. Оспорва допустимостта обезщетение за неимуществени вреди да бъде присъдено на юридическо лице, предвид невъзможността то да изпитва душевни болки и страдания. Претендира разноски.

От фактическа страна се установява, че в електронния сайт www.mediapool.bg на „Медияпул“ ООД на 27.09.2022 г. е публикувана статия със заглавие „България пак е заплашена да бъде изключена от системата „Зелена карта“ и подзаглавие „Държавата води преговори с „Лев инс“ за намаляване на задълженията на компанията“. Публикацията е на журналиста Ц. С., на която ответникът е възложил изготвянето и оформянето ѝ, за да стане достояние на неограничен кръг от потребители на информация. С. Г. Г. е посочена като действителен собственик на информационно-аналитичен сайт „Mediapool.Bg“, а Фондация „Инфоспейс“ е афиширан като действителен собственик на сайта „Mediapool.Bg“ – <https://www.mediapool.bg/news/static>. В решение № 278 от 27.11.2019 г. по гр. д. № 1140 от 2019 г. на ВКС, ГК, III г.о., е прието, че всеки издател отговаря за разпространените от него обиди и клевети, след като от тях са причинени вреди.

В решение № 253 от 29.01.2014 г. по гр. д. № 1251 от 2012 г. на ВКС, ГК, III г.о. е прието, че без значение за ангажиране на отговорността на издателя е въпросът дали статията е първа или последваща и дали във втория случай има позоваване на предходна публикация, когато съдържанието на статията съдържа обиди/клевети. Това е така, защото разпространяването на обиди/клевети е винаги противоправно.

Основният спорен по делото въпрос е дали статията отразява обективно изказване на министъра на финансите Р. В. на заседание на МС от 21.09.2022 г., касаеща мерките, за които самата В. е заявила, че е налице сериозен риск от закъснения в областта „Небанков финансов сектор“, по дейност № 6 - „Мониторинг на финансовата стабилност на НББАЗ чрез получаване на периодични справки за финансовото му състояние“, или същото е интерпретирано неправилно с цел уронване престижа на Лев инс АД, от което се твърди да са настъпили в пряка причинно-следствена връзка репутационни вреди.

Стенограмите от заседания на МС на РБ са публичен източник на информация, което освобождава журналистът, автор на материала, от задължението да проверява нейната истинност, стига да е предадена точно и вярно. Целта на публикуване на стенограмите от заседанията на МС, чрез дирекция „Правителствена информационна служба“, е обществото да се информира за правителствената политика, програмите и дейността на правителството, осигурява се прозрачност и публичност на дейността му и се организира достъп до правителствена информация в съответствие с конституционните права на гражданите (чл. 77в, т. 4 и т. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата

администрация (ред. ДВ, бр. 74/2013 г.) Формулираната точка 28 от дневния ред на заседанието на МС гласи - „Доклад за предприемане на действия с цел своевременно изпълнение на приетите последващи ангажименти от Плана за действие, включващи мерки за изпълнение на последващите" е явно, че неизпълнение или забавено изпълнение касаят различни сектори на икономиката и финансите.

В уводната част на публикацията е възпроизведено заглавието, алармиращо за опасността България да бъде изключена от системата „Зелена карта“, което твърдение представлява цитат от представения на заседанието на МС на 21.09.2022г. доклад. Изявлението на министъра на финансите е, че „има сериозен риск Националното ни бюро да бъде изключено от системата „Зелена карта“ на следващата Генерална асамблея, съответно от следващата година да спре издаването на зелена карта от българските застрахователи“. Този риск почива на вече очертания в доклада казус за необходимостта от намаляване на задълженията на застрахователя към Бюрото и към други участници в системата „Зелена карта“. Мерките за справяне с този проблем са били обсъдени на работни срещи между КФН, ЗК „Лев Инс“ АД и „НББАЗ“, като това става ясно отново от доклада на заседанието от 21.09.2022 г. т.е. обсъжда се проблем между Лев инс АД и НББАЗ.

Така процесната публикация започва: „След три години затишие България отново е заплашена да бъде изключена от системата "Зелена карта". Това означава, че от 1 януари 2023 г. българските шофьори може да се окажат без застраховка "Гражданска отговорност" при пътуване на територията на 48-те държави от системата. " - това каза министър В.". "Има сериозен риск националното ни бюро да бъде изключено от системата "Зелена карта" на следващата Генерална асамблея, съответно от следващата година да спре издаването на "Зелена карта" от българските застрахователи", алармира министър В....."; Министър В. докладва, че банковата гаранция на НББАЗ не била усвоена от Международното и ако не се разреши този проблем и заедно с неизпълнението на ангажимента на България и след присъдиняването ѝ към ERM II „има сериозен риск НББАЗ да бъде изключено от системата „Зелена карта", както и че дейността е в процес на изпълнение, мярката се изпълнява регулярно".

Предпоставките, които сочи министърът са две и обективно не са настъпили във времето, а дейността е в изпълнение видно от показанията на св.В. /бивш изп.директор на жалбоподателя/ и публикувания Право на отговор от НББАЗ т.е. подобна опасност не заплашвала България и българските шофьори изобщо към датата на публикацията 27.09.2022г.

С оглед предоставеното право на отговор / публикувано без редакция от същия издател и медиа на 29.09.2022г./ в материал подзаглавие „, Националното бюро: България няма да бъде изключена от системата „Зелена карта " с автори Б. Б.- председател из УС на НББАЗ и Стефан Софийански /ген.секретар на НББАЗ/, се установява, че според НББАЗ процесната публикация „съдържа неверни твърдения и насажда неоснователен страх сред българските граждани" и още, че : заглавието е невярно и манипулативно, а самата публикации избилства от сериозни неистини и неточности, които не правят чест на медия

претендираща да функционира по най-високите журналистически стандарти", че „по подобни значими за обществото въпроси се пише така повърхностно .. крайно време е журналистите, пишещи в съответната област ,да проверят съвестно фактите ... да ги изяснят задълбочено .. да представят всички гледни точки " , „...искаме отговорно да заявим и дебело да подчертаем, че въпрос за изключване на България от системата „ Зелена карта" не стои " ,.... „ Думите на министър Р. В., цитирани в публикацията, са извадени от контекста ... направено е превратно тълкуване в обратен смисъл ... обсъжданите в статията ви рискове са с изцяло хипотетичен ,... на практика с невъзможен характер ,... Обсъждането им от Ваша страна като едва ли не настъпили и непосредствено застрашаващи държавата и българските граждани е дълбоко некоректно и подвеждащо." ... Невярно и подвеждащо е ..че през март 2019г. бе наложен мотирунг на България, като имаше и известен риск тя да бъде изключена от системата, което означава застраховките на българските шофьори да не важат в чужбина .." Категорично невярно е, чевече 5 години плащали удръжки към всяка застраховка „ Гражданска отговорност " за попълване ликвидността на Бюро „ Зелена карта " В статията манипулативно се препраща и към хиперлинк, съдържащ публикация от 2019г. Бюрото няма ликвидни проблеми .. Настояваме за категорично опровержение на упоменатите внушения в статията Ви.."

По делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на свидетеля В. /бивш изп.директор/ и С. /автор на статията/ в съдебно заседание от 17.11.2023 г. пред първа инстанция, както и св.Д. /служител при жалбоподателя/ разпитана пред въззивна инстанция.

Според показанията на св.В. В., въпросът за излизането на България от системата „Зелена карта " е абсолютно немислим България е член на ЕС". Неплащането или забава по претенции били гарантирани с парична гаранция без протест в размер на 5 000 000 лв. от дружеството към НББАЗ и тя не е усвоена, а когато и ако е изчерпана, се попълва от застрахователната компания до този размер; че търговското дружество заплаща всички искания и своевременно, които са подкрепени с документи,доказващи застрахователното събитие и/или плащане както се изисква по Инструкция ,че имат констатации и за документна измама и за тези случаи са сигнализирали,както компетентните институции в Италия, така и в България, където се водят разследвания за злоупотреби, че към момента над 90 % от забавени плащания са извършени. След публикацията е получил множество обаждания относно бъдещето на компанията , твърдяло се, че е пред фалит и не била в състояние да плаща задълженията си , негови колеги и самият той обмисляли да напуснат работа и търсят по-сигурно място. Той дори започнал проучване и разпратил своя атестат до няколко работодатели. Провеждали се срещи, дискусии, заседания и обсъждания в Управителния съвет на дружеството и публикацията и отражението в дейността, колектива, пазара била основна, търсели се начини за преодоляване на негативните внушения , че компанията е ликвидна ,че няма финансови проблеми , че хората няма да останат на улицата, обсъждали вредите, които могат да настъпят , като спад по видовете застраховките - Гражданска отговорност, Каско, помощ при пътуване и други видове застраховки ,провеждали се срещи с брокери и агенции , които отправяли запитване, както и споделяли

загрижеността и съмненията на клиенти, имало спад на задгранични застраховки и за щети по МПС, обсъждали се загуби на компанията между 80 и 100 милиона лева . Мениджмънтът на компанията предприел мерки за справяне с несигурност, спад и колебание на застрахованите и клиенти. Правят оценки на имуществените щети,които ще претърпят при напускане на граница от български гражданин с невалидна застраховка по системата „ Зелена карта " при интензивен трафик на МПС, търсят начини да ги предотвратят или намалят. Брокери отказвали нови договори . От правна дирекция напуснали трима юристи, които не се върнали в дружеството, напрежение се проявило и при външните кореспонденти, получили се затруднения с намиране на кореспондент в Хърватска, в Румъния се създали трудни отношения с кореспондента им. Откриването на някои кореспондентски бюра било отложено. Към вредите отнася и пропадането на договори с израелски партньори , договори с кореспонденти били замразени ,като отказали да работят с компанията. С много усилия последиците от спада при видовете застраховки били преодолен за период от 4-5 месеца, а отчетеният за 2022г., рекорден ръст от 30% от брутния премиум приход се дължал на застраховки тип „бондове" ,които не са свързани с автомобилите .

Св. Д., в чиято служебна функция се включва и консултация на ръководството на застрахователната компания относно спазване на законовите разпоредби - национални и на ЕС е икономист и дава информация по организация на работата в компанията по системата „ Зелена карта" ,че е отделна дирекция от 18 служители , че до публикацията не е имало никакви проблеми, изискващи нейна намеса, че взаимоотношенията с кореспонденти, външни бюра и вътрешни правила била изрядна, че не е имало никакви проблеми за задължнялост към кореспонденти ,че през 2022 г. не са извършвани проверки от КФН ,която по принцип извършва дистанционно проверките в дейността на компанията , че няма запитвания дори за работата им по „ Зелена карта" .За публикацията научила от обаждания на заинтересовани ,които възприели статията ,че компанията е в тежко финансово състояние -пред фалит, че нямат покритие на застраховките по системата „ Зелена карта ", а автомобили са застраховани при тях, че изразяват съмнение в подновяване на застраховката си , казва за лавина от обаждания на клиенти , познати брокери , от чужбина . В тази подредена система на работа по този вид застраховка всичко се объркало - ръководството се натоварило с обажданията и обяснения , с напрежението и притеснението на работещите ,предприеми се множество мерки за справяне със ситуацията - разговори и разяснения към брокери , писмено обръщение към колектива , сваляне на тарифите, за да останат конкурентни на пазара , които засегнали най- драстично финансовите постъпления на компанията , затруднение в поддържане на банковата гаранция към НББАЗ в размерите на 5 млн. евро и в срок до 14 дни . За забавени плащания поради липса на окомплектовани документи през 2017 г. говори за претенции , по които липсват основни документи и до представянето им . За външни бюра на компанията сочи тези в Италия , Румъния , Испания , Полша , а с Хърватска и след публикацията не успели да се справят. Потвърждава факта, че доста служители напуснали компанията след публикацията - изп. директор Г. Г., около 45 - 50 човека ,но след 5-6 месеца последиците били преодолен чрез предприетите мерки от ръководството. За размера на финансовата загуба не може да каже каква е . Но според нея

промяната в Тарифата е работа на загуба за компанията, както и че застрахователната компания няма отношение към влизане на България в „чакалня“, че няма никаква опасност България да бъде изключена от системата „Зелена карта“ нито на Генералната асамблея на Бюрата и КОБС, който е върховен орган на всички бюра, както и че няма задължениост на компанията. По съпоставката между публикацията и резюмето от Доклада на министър В., свидетелката твърди, че разликата е съществена.

За настъпилите сътресения в работата на дружеството са приети и допълнителни писмени доказателства, като: извлечение от електронния регистър на ТРЗ при ЗК „Лев Инс“ АД, изготвено от Главен експерт - г-жа Б.Х., съгласно което общият брой на напусналите е 140, от които 34 - работещи по трудов договори с основание - по взаимно съгласие-12; с едномесечно предизвестие-19; в срока на изпитване -3 и 106 работещи по граждански договор като технически сътрудник, правен съветник, вещи лица, изпълнители, консултант, оператор, специалист, вътрешен одит и хигиенисти; 8 броя Протоколи от заседания на Управителния съвет при ЗК „Лев Инс“ АД специално за мерки в сектора на Гражданска отговорност за период от 14.10.2022 г. до 27.01.2023 г., от които е видно, че при крайна необходимост се изменя Тарифата по „Задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, като се намаляват отстъпките, въвеждат се промоционални промени при подновяване или сключване на нови застрахователни договори, с цел да се преодолее спада, който е онагледен с диаграми и съответно подкрепящи ги цифри.

Няма ангажирани пълно и главно доказателства в подкрепа на изнесеното в статията твърдение, че България може да бъде изключена от системата Зелена карта именно поради неизпълнение на задълженията на Лев инс АД към НББАЗ. САС намира за доказан факта, че към 2022 г. няма неизплатени искания на кореспонденти - български или чуждестранни, че няма забавени плащания с изключение на тези по които се водят надлежни разследвания в Италия и България, за застрахователни измами.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

СГС е отхвърлил иска, като е приел, че принципно е допустимо ЮЛ да претендира неимуществени вреди по чл.52 вр.чл.49 и 45 ЗЗД, но е посочил, че статията на журналиста Ц. С. не съдържа нито клевети, нито обиди. Липсва изразено лично мнение, поднесено с негативен отенък, подигравка или внушение за неплатежоспособност на ЗК „Лев инс“ АД. Предаването на обсъжданията в МС по наболели за обществото проблеми в пресата не поражда отговорност, тъй като няма противоправност, а предоставя по-широк достъп до информация. Поведението на посредника между властта /стенограма от заседание на МС/ и хората, които имат сключени застраховки ГО респ. рискът за който се сигнализира обществото - българските шофьори да се окажат без застраховка „Гражданска отговорност“ от 01.01.2023г. при пътуване на територията на 48-те държави от системата Зелена карта, не е противоправно.

По въпроса може ли ЮЛ да претендира неимуществени вреди към момента е налице висящо т.д. № 1/2023 г. на ОС на ВКС и ВАС за приемане на съвместно тълкувателно решение „Притежават ли юридическите лица материалноправна легитимация за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от деликт?“ поради наличието на противоречива практика на съдилищата.

В по-старата и утвърдена практика с Решение № 47/10.09.2010 г. по т.д. № 625/2008 г., II-ро ТО на ВКС на принципния въпрос е даден отрицателен отговор.

В по-новата практика са постановени Решение № 274/18.03.2019 г. по гр.д. № 5120/2017 г. IV ГО на ВКС, Решение № 206/26.03.2019 г. по гр.д. № 4762/29017 г., III ГО на ВКС, Решение № 29/10.03.2020 г. по гр.д. № 1690/32019 г. IV ГО на ВКС и Решение № 35/12.08.2022 г. по гр.д. № 3901/2018 г. IV ГО на ВКС на принципния въпрос е даден положителен отговор. В Решение № 274/18 от 18.03.2019 г. по гр.д. № 5120/2017 г. IV ГО на ВКС, Решение № 206/26.03.2019 г. по гр.д. № 4762/2017 г., III ГО на ВКС и Решение № 29/10.03.2020 г. по гр.д. № 1690/2019 г., IV ГО на ВКС по допуснатия до касационен контрол материално-правен въпрос по приложението на чл.49 ЗЗД и чл.52 ЗЗД се приема, че подлежат на обезщетяване и неимуществените вреди на религиозните организации, когато в средства за масово осведомяване са направени обидни, клеветнически твърдения, уронващи авторитета им. Положителният отговор е изведен със съображения, че засегнатите неимуществени права на юридическото лице-религиозна институция са закрепени в КЗПЧОС и в Хартата на основните права на Европейския съюз, като решенията на ЕСПЧ и решенията на СЕС, с които се присъждат обезщетения за неимуществени вреди в полза на юридически лица, дават същото основание на българския съд, включително като прилага критериите, установени в тази практика. В Решение № 35/12.08.2022 г. на ВКС, IV г.о. по гр.д. № 3901/2018 г., при отговора на въпроса за критериите, въз основа на които следва да бъде определено обезщетение за претърпени от юридически лица неимуществени вреди при нарушаване на правото на Европейския съюз от незаконосъобразни актове, действия/бездействия на държавата, ВКС е споделил цитираната по-горе практика и е приложил критерии за определяне на обезщетението за неимуществени вреди, прилагани в решения на СЕС и в решения на ЕСПЧ. Тези състави на ВКС считат, че липсва основание да се приеме изключване на възможността да се търси отговорност за неимуществени вреди от ЮЛ и в последващите разпоредби в закона, вкл. и чл.52 ЗЗД, чрез предявяването на иск за неимуществени вреди, което поставя въпроса и за осъвременяване на практиката ни в контекста на тази на ЕСПЧ (Европейският съд по правата на човека) в тази насока." Доброто име и търговската репутация не са просто абстрактни понятия, а са съществени активи на всяко едно юридическо лице, имащи особено голямо значение за развитието на бизнеса в съвременния конкурентен пазар. Негативните последици от накърняване на търговската репутация винаги имат комплексен характер, т.е. те засягат различни бизнес показатели като клиента, оборот, партньори и други, а материалното отражение има неясно и продължаващо във времето действие. Несъмнено това касае всички юридически лица без оглед на техния вид - търговци, юридически лица с нестопанска цел, религиозни институции

и т.н., както и без оглед на това дали имат членове или не. Изключването на който и да било вид юридически лица от този кръг субекти би представлявало недопустим дискриминационен подход. В подкрепа на изложеното се акцентира и на обстоятелството, че такова тълкуване на закона съответства както на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи /КЗПЧОС/ и Хартата на основните права на ЕС /Хартата/, прогласена в Ница на 07.12.2000г., така и на практиката на европейските съдилища. Възможността за търсене на неимуществени вреди е призната като принцип на международното право. Съгласно чл.1 от ЕКПЧ, високодоговарящите страни осигуряват на всяко лице под тяхна юрисдикция правата и свободите, гарантирани от нея. Член 47 от Хартата, озаглавен "Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес", гласи: "Всеки, чийто права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия. Всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван..." Държавите членки са длъжни да спазват чл. 47 от Хартата, когато прилагат правото на Съюза. Съгласно принципа на лоялно сътрудничество, установен в чл. 4, ал.3 Д., държавите членки вземат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на Съюза. Поради това, при прилагането на вътрешното право, съгласно принципа за конформно тълкуване, следва да се взема предвид националното право като цяло и да се тълкува, доколкото е възможно, в светлината както на чл. 1 и чл. 6 от ЕКПЧ и практиката на ЕСПЧ, така и на чл. 47 от Хартата и практиката на С.. Както ЕКПЧ, така и Хартата, гарантират едно минимално ниво на защита на правата на човека и не са пречка пред държавите членки да предоставят по-висока защита на определени права и свободи.

Европейският съд по правата на човека приема, че за да бъдат ефективно гарантирани правата по Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, в полза на юридическите лица също следва да се присъжда парично обезщетение за неимуществени вреди. Неимуществените вреди, претърпени от такива дружества, могат да имат основания, които са повече или по-малко обективни или субективни. Съдът приема, че сред тези основания следва да се държи сметка за репутацията на дружеството, несигурността при взимането на решения, разрива в управлението на дружеството (за изчисляването на последствията от който няма точен метод) и макар и в по-малка степен, на причинените на членовете на управителните органи тревоги и безпокойство. Това твърдение се подкрепя от решението на ЕСПЧ по казуса *Comingersoll S.A. v. Portugal*. В този казус дружеството *Comingersoll S.A.* осъжда правителството на П. да заплати обезщетение в размер на 1.5 млн. ескудос за нарушение на чл. 6, § 1 от Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (Конвенцията), който урежда правото на справедлив съдебен процес за всяко лице, без значение дали е физическо или юридическо. Ратифицирайки Конвенцията, България ясно и категорично е заявила желанието си да спазва нейните разпоредби, които с акта на ратификация са станали част от вътрешното право на страната.

В практиката на Съда на Европейския съюз също могат да бъдат посочени примери в тази връзка. Така съдът осъжда Европейската комисия да плати на корабостроително дружество обезщетение за неимуществени вреди, претърпени поради публикуването в Официален вестник на Европейския съюз на подвеждаща информация, засягаща по-специално доброто име и реномето на компанията - в решението си по дело T-88/09 от 8.11.2011 по казуса *Idromacchine Srl v. E. C.* Съдът на Европейския съюз по ясен и категоричен начин се произнася в подкрепа на правото на юридическите лица да получават обезщетение за неимуществени вреди. В посочения казус италианското корабостроително дружество *Idromacchine Srl* осъжда Европейската комисия да му заплати обезщетение в размер на 20 000 (двадесет хиляди) евро за претърпените от дружеството неимуществени вреди плюс съответните компенсаторни и мораторни лихви. Неимуществените вреди на *Idromacchine Srl* се изразяват в публикуването в Официалния вестник на Европейския съюз на подвеждаща информация, засягаща по-специално доброто име и реномето на *Idromacchine Srl*. Съдът на Европейския съюз е на мнение, че едно такова неблагоприятно представяне на *Idromacchine Srl* като предприятие, което не може да предостави услуги, съответстващи на действащите стандарти, и така да изпълни договорните си задължения, засяга отрицателно доброто му име и реномето му, които сами по себе си имат търговска стойност, което Европейската комисията впрочем не оспорва в писмените си изявления.

В защита на тезата е решение № 2/1998 по к.д. 15/1997 г. КС на РБ "отчита, че нормите на ЕКПЧ в материята на правата на човека имат общоевропейско и общоцивилизационно значение за правния ред на държавите-страни по ЕКПЧ, и са норми на европейския обществен ред. Ето защо тълкуването на съответните разпоредби на Конституцията в материята на правата на човека следва да бъде съобразено във възможно най-голяма степен с тълкуването на нормите на ЕКПЧ. Този принцип на конформно тълкуване съответства и на международно признатата от България задължителна юрисдикция на Европейския съд по правата на човека по тълкуването и прилагането на ЕКПЧ." Тази практика се споделя от проф.К. и К..

Настоящият състав на САС не споделя горното виждане, като намира за правилно изразеното становище от проф.И. Р., че ЮЛ не могат да търпят неимуществени вреди, както и да претендират обезщетение за репарирането им, освен в изрично и изчерпателно посочените в някои специални закони хипотези, които дерогират общите правила на ЗЗД. Намира за недопустимо разширително тълкуване на закона в тази насока.

Общите текстове, касаещи деликтната отговорност по ЗЗД (както и тези в специалните закони, напр. в ТЗ, в ЗСВ, в ЗЗДискр., в областта на интелектуалната собственост – ЗАПСП, ЗМГО, ЗЗТТ), не изключват възможността неимуществени вреди да се дължат при засягане на неимуществени обекти, притежавани както от физически, така и от юридически лица. Това налага отговорът – дали ЮЛ има материалноправна легитимация за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от деликт, *de lege lata* да се даде също общо, преценявайки абстрактно-догматичната допустимост те да търпят такива вреди. Сами по

себе си, относимите законови текстове на чл. 45 и сл. ЗЗД, чл. 631а ТЗ, чл. 95 – 95б ЗАПСП, чл. 76 – 76г ЗМГО /отм./, съотв. чл.118 ЗМГО, чл. 57 – 57г ЗПД и др. не дават решение на този въпрос, именно заради общия си характер. При това положение, макар да не е изрично казано в цитираните разпоредби, е необходимо да се прави уточнението, че ако за ФЛ търсенето на неимуществени вреди е общо допустимо, то възможността ЮЛ да претендират неимуществени вреди, следва да се преценява, освен при специалните предпоставки в законовите текстове, още и с оглед на абстрактно-догматичната допустимост ЮЛ да търпят такива. Това е така, най-малко защото, ако претендирането на неимуществени вреди от ФЛ е безспорно, то от страна на ЮЛ е спорно. Търсенето на аргумент от общите текстове за такава допустимост, е подмяна волята на законодателя чрез разширително тълкуване на съда, каквото е напр. на чл. 631а ТЗ, е правено вече и в доктрината и в съдебната практика.

Както посочва проф.Р. благото, което се засяга е неимуществено, парично неоценимо, а вредите – последиците от неговото засягане почти винаги могат да бъдат парично оценени. Само че при т.нар. имуществени вреди, тази оценка в пари може директно да се направи – установи и докаже (при претърпените имуществени вреди) или да се предположи със сигурност (при пропуснатите имуществени ползи). Докато при засягане на неимуществено благо (чест, достойнство), вредните последиците от това засягане, се оценяват пак парично, но непряко, „по справедливост“, при отчитане на обективизиране на вече настъпили психофизични изменения в стереотипа на живот преди и след настъпване на вредата.

Що се касае до т.н. репутационни вреди т.е. благото име – според трайното разбиране в съдебната практика, то е част от търговското предприятие и не може да бъде прехвърляно без него. От което следва извод, че благото име е с парично оценен характер или най-малкото несамостоятелно, неотделимо от имуществения субстрат на търговеца – ЮЛ – неговото търговско предприятие. Следователно нарушаването на доброто име на ЮЛ би могло да причини единствено имуществени вреди /под формата на спаднали приходи от дейността или отлив от клиенти/, но не и неимуществени такива – претърпени болки и страдания. Обективизирането на неимуществените вреди има един единствен израз – отражението им в съзнанието, психиката и чувствата на засегнатото лице, каквито по правило ЮЛ не притежава респ. не би могло да търпи. „Репутацията на ЮЛ“ (напр. на едно висше училище) е „наслаждане“ на репутациите на всички преподавали в него, на завършилите и успешно реализирали се негови възпитаници, на т.нар. „персонален субстрат“ – състав на органите за управление, работници/служители, вкл. обслужващия персонал. Всички те имат принос за създаването на този престиж. На този, вече създаден престиж от ФЛ, се дължи тази репутация. От друга страна, единствено тези физически лица (членове в корпоративното ЮЛ) или просто „персонален субстрат“ на ЮЛ от гражданскоправен тип (вкл. на учрежденията), имат годността да осъзнаят т.нар. „репутационната щета“, тъй като единствено те имат психиката, паметта, възможността да осъзнават, да възприемат накърняването на репутацията на ЮЛ, с което са духовно или материално свързани. Репутационната щета не се „претърпява“, не се „понася“ от самото ЮЛ, а от

принадлежащите или тясно свързани с него ФЛ. Самото ЮЛ няма как да претърпи такава щета с чисто неимуществен характер, защото то нито е годно да осъзнае нейното нанасяне, нито може да я възприеме. Следователно ЮЛ не могат да понасят такава щета, по същия начин както не могат да понасят, да претърпят и „класическите“ неимуществени вреди – болки, страдания, социален или психологически дискомфорт.

Именно поради липсата на тази психическа компонента – водеща и до невъзможност да формира вина при лични вредоносни действия, и до невъзможност за възприемане на морални вреди, вкл. репутационни щети, претърпяването на такива вреди е изключено при ЮЛ.

Не съществуват нито позитивноправни, нито абстрактно-догматични основания да се отстъпи от разбирането, възприето още в ППВС № 7-1959 г., според чиято т. 1, отговорност за непозволено увреждане по чл. 45 ЗЗД носят само физическите лица, които са причинили вредата чрез свои виновни действия или бездействия. Именно защото на тях не им е призната годността да формират воля за причиняване на непозволено увреждане, ЮЛ отговарят единствено на основание чл.49 и 50 ЗЗД т.е. дължат обезщетяване на вредите, причинени от друго или от техни вещи, без самото ЮЛ да може да носи вина. Тази отговорност е обезпечително гаранционна – не само невиновна, но и без причинна връзка между поведението на отговорното лице – ЮЛ и вредите, които търпи пострадащото лице. Отговорността по чл.49 ЗЗД е изключение, и то обосновано единствено по тълкувателен път, което по-скоро подчертава правилото и не представлява институт на „колективна отговорност“ на общността. Ако ЮЛ не носят отговорност за лични виновни действия именно заради липсата на психика (заради невъзможността тяхната фингирана воля да формира интелектуалния и волевия момент на вината, т.е. да бъдат вменяеми), респ. да отговарят за деликт, причинени от лични, виновни действия, логично е по същата причина ЮЛ да не могат и да търпят неимуществени вреди, причинени им от друг, именно защото не могат да ги осъзнаят и възприемат. Няма основание да се присъжда обезщетение за неимуществени вреди на юридически лица и по-конкретно – търговци, защото всичките им права са имуществени, вкл. и тези свързани с маркетинговия имидж, търговски марки и др. С Тълкувателно решение № 4 от 29.01.2013 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2012 г., ОСГТК, е признато правото на юридическите лица на обезщетение за неимуществени вреди, но само когато законодателят изрично е предвидил възможност за това. Във вътрешното ни материално право няма материално-правна разпоредба, от която да може пряко и безусловно да се извлече правило, че юридическо лице е кредитор по вземане за обезщетение за неимуществени вреди. Затова ЮЛ биха могли да бъдат материалноправно легитимирани да претендират обезщетение за неимуществени вреди, единствено доколкото в закона бъде предвидена фикция, по силата на която те могат да търпят и да понесат такива вреди.

С оглед гореизложеното и при несъвпадане изводите на първа и настоящата инстанции решението следва да бъде потвърдено като краен резултат, макар да са формирани различни мотиви.

ПО РАЗНОСКИТЕ:

Обжалваем интерес от общо 1 000 000 лв.

На осн.чл.78 ал.1 ГПК жалбоподателят дължи в полза на въззиваемата страна направените пред въззивна инстанция разноски, в размер на 20 000 лв. Платен адв.хonorар, видно от приложения списък по чл.80 ГПК на л.76.

Воден от горното и на основание чл.272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 196 постановено на 11.01.2024г. по гр.д.№ 454/2023г. по описа на СГС, ГО, 17 състав.

ОСЪЖДА „ЗК ЛЕВ ИНС" АД, ЕИК 121130788, седалище и адрес на управление: гр.София, бул."Симеоновско шосе" № 67А, съдебен адрес: гр.София, ул."Академик Иван Буреш " № 15, чрез адв. М. Д. САК, **ДА ЗАПЛАТИ В ПОЛЗА НА** „Медияпул“ ООД, ЕИК 130862381, със седалище и адрес на управление гр.София, ул.,„Шейново“ № 3, ет.4 съд. адрес: гр.София, ул. Пиротска № 56, ет.1 чрез адв. А. Е. К. САК, сумата от 20 000 лв./двадесет хиляди лева/ направени по делото разноски.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____